

ผญา กับ หัวหน้างาน

นำเสนอเมื่อ : 7 มิ.ย. 2552

วัฒนธรรมท้องถิ่น คือ จิตวิญญาณของคนอีสาน

การบริหารงาน หมายความว่าถึงวิธีการใช้ "คน งาน เวลา และทรัพยากร "ที่มีอยู่ เพื่อปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าประสงค์และนโยบายขององค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด(เอกสารประกอบ เรื่องศิลปะการบริหารงานของหัวหน้า :พลตรีเอนก แสงสุด)

๑. " คน " ถือว่าเป็นทรัพยากรที่สำคัญที่สุด หากบริหารคนได้ งานก็จะสำเร็จด้วยทีมงานที่ดี มีคุณภาพ และคุ้มค่า

แต่เหนือสิ่งใด "ใจ" ของคนสำคัญกว่าคน หากครอง"ใจ"ได้ การครองคนและครองงานก็ง่าย ก็จะทำให้งานบรรลุผลได้สมปรารถนาทุกประการ

ผญาได้แนะนำในการบริหารคนไว้ว่า

" คั่นสิเป็นขุนให้ ถามดูไพร่ คั่นแม่นไพร่บ่ให้ แปลงบ้านกะบ่สูงเฮือง "

หมายความว่า เป็นนายหรือผู้บริหารจะทำงานใด ควรจะปรึกษาหารือหรือทำ KM กับผู้ร่วมงานก่อน หากผู้ร่วมงานไม่เห็นด้วย การที่จะทำงานให้บรรลุผลและมีประสิทธิภาพก็ยากยิ่ง

๒. " งาน " การปฏิบัติงานนั้น อาจแยกงานได้เป็นงานหลัก (ภารกิจ) งานทั่วไป งานเอกสาร และงานให้บริการ

การเป็นหัวหน้างานจะต้องรู้จักบทบาท อำนาจหน้าที่ และนโยบายของหน่วยงาน และผู้บังคับบัญชา

เป็นหัวหน้าเล็ก ต้องรู้จัก แต่ไม่ต้องรู้หมด ส่วนหัวหน้าใหญ่ต้องรู้หมด แต่ไม่ต้องรู้จัก

หัวหน้างานควรรู้และมีเอกสารอยู่กับตัว เช่นอัตรากำลัง อำนาจหน้าที่ของหน่วยงาน ปฏิทินการปฏิบัติงาน ระเบียบที่เกี่ยวข้อง

ผญาอีสานได้สอนไว้ว่า

" ตกกะเทินว่า ได้ตำแจวแล้ว สิตำไปให้มันแลก คั่นแม่นสากบ่เหียน สุดด้ามแม่นบ่เซา "

หมายความว่า หากได้ปฏิบัติงานใดแล้ว จะต้องมุ่งมั่น ตั้งใจ และอดทนทำให้สำเร็จ เปรียบดังตำพริก จะต้องตำจนแตกละเอียด จนกว่าสากจะสึกหรือ

(๓) " เวลา " คือ ตัวกำหนดความเร่งด่วนและความสำเร็จของงานแต่ละชิ้น หัวหน้างานควรทำงานตามความลำดับความเร่งด่วน ใช้เวลาในการควบคุมการปฏิบัติงานของลูกน้อง ควรมีปฏิทินการปฏิบัติงานเป็นรายเดือน รายงวด และรายปี เพื่อสะดวกในการกำกับ ควบคุม ติดตาม

และเร่งรัดผลการปฏิบัติงาน ดังฎาอีสาน ที่ว่า

คั่นสิกินกินแต่มันฮ้อน แกงบ่อนบ่คั่นปาก คั่นมันเย็นจั่งสิคู้ย เป็ลียงอ้อย อ้อยบ่ลง "

หมายความว่า การทำงานต้องทำให้ทันเวลาที่กำหนด หากไม่ทันเวลาก็จะเกิดความเสียหายแก่ทางราชการ เปรียบเหมือนการกินแกงบูน จะต้องกินกำลังร้อน หากเย็นแล้วไปทานจะทำให้ปากอักเสบ เป็นผื่น มีอาการคัน ทำให้เกิดพิษภัยแก่ตนเอง เหมือนกับการทำงาน เกิดความเสียหาย ภัยก็จะถึงตัวผู้ทำ และผู้รับผิดชอบเช่นกัน

(๔) "ทรัพย์สินฯ" ได้แก่งบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ ยานพาหนะ อาคาร สถานที่ ตลอดจน ICT หัวหน้าจะต้องสำรวจตรวจสอบว่ามีความพร้อมในการปฏิบัติงานหรือไม่ ก่อนจะลงมือทำงานใด โครงการ / แผนงานใด ดังฎาอีสานที่ว่า

" คั่นสิย่างไปหน้า ให้เหลียวหลังเบ็งสะก่อน คั่นมะริตทีดเท้า เซาถ่อนเจ้าอย่าไป "

หมายความว่า จะทำสิ่งหนึ่ง งานใด จะต้องพิจารณาไตร่ตรองถึงผลได้ ผลเสียที่จะเกิดขึ้น ดูเหตุ ดูผล ดูหน้า และหลัง จึงคอยตัดสินใจ หากจะมีความผิดพลาด เสียหายจะต้องตัดไฟแต่ต้นลม อย่าหนามืด

... แม้ฎาจะเป็นคติโบราณ ที่บรรพบุรุษชาวอีสานมีไว้เบ็มรดกตกทอดแก่อนุชนรุ่นหลัง แต่ก็มีความทันสมัยกับกาล เวลา ที่เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ซึ่ขึ้นอยู่กับผู้ปฏิบัติจะนำมาประยุกต์ใช้หรือไม่เท่านั้น ...อย่าให้ของเก่าขึ้นสนิม !!!